



Ústav světových dějin

Posudek oponenta diplomové práce

Ondřej Potůček: Zvláštní vztah? Britsko – americké vztahy v letech 1979 – 1990, Praha 2011,
81 stran rkp + přílohy

Otázka britsko – amerických vztahů je v anglosaské odborné literatuře často diskutovaným tématem, nicméně toto konstatování nelze říci o české historiografii, kde se problematice vztahů mezi Velkou Británií a Spojenými státy po druhé světové válce prozatím mnoho autorů nevěnovalo. Z tohoto hlediska lze tedy diplomovou práci Ondřeje Potůčka ocenit, neboť přichází v českém prostředí s tématem velmi originálním.

Autor se rozhodl rozčlenit svoji práci do pěti kapitol. Po úvodní části věnující se vymezení tématu a struktuře práce přichází Potůček v kapitole druhé s analýzou britsko – amerických vztahů mezi léty 1945 až 1979, ve které se zaměřil na definici tzv. zvláštního vztahu mezi oběma velmocemi, přičemž neopomněl vyzdvihnout, z jaké tradice a kořenů pochází, jakým způsobem se ve zmiňovaných letech vyvíjel a v jakém stádiu se nacházel v době nástupu Margaret Thatcherové do premiérského křesla.

Právě rok 1979 ohraničuje stěžejní část Potůčkovy práce (kapitoly 3 a 4), ve které analyzuje vývoj vztahu mezi Velkou Británií a Spojenými státy od nástupu Margaret Thatcherové a Ronalda Reagana do úřadu až po rezignaci britské premiérky v roce 1990. Potůček se v těchto kapitolách nejprve věnuje specifikům a charakteristice vlády amerického prezidenta a britské premiérky, následně analyzuje společné rysy vlády obou státníků a snaží se najít odpověď na otázku, čím byly vztahy mezi Velkou Británií a Spojenými státy v tomto období „výjimečné“. Určitě lze Potůčka pochválit za podkapitulu věnující se osobnosti Margaret Thatcherové, charakteristice její vlády i problematice tzv. „thatcherismu“, totéž ale nelze říci o podkapitole „Spojené státy a Ronald Reagan“, která působí trochu „nedotaženě“. Autor se mohl více věnovat specifikům vlády amerického prezidenta, včetně analýzy jeho osobnosti a myšlenkových tradic, ze kterých během svého působení v úřadu čerpal.



Ústav světových dějin

Předposlední kapitola analyzuje projevy „zvláštního vztahu“ mezi oběma zeměmi. Potůček tuto výjimečnost ukazuje ať již na událostech okolo války o Falklandy, tak na grenadské invazi, afěře Irangate či spolupráci v rámci NATO. O řadě těchto „křizí“ by šlo napsat samostatnou práci, přesto autor podle mého názoru mohl některým důležitým aspektům tehdejší mezinárodně – politické situace z pohledu britsko – amerických vztahů věnovat prostor větší (např. SDI, rozpad sovětského bloku).

Se závěry autora, shrnuté především v poslední části, lze souhlasit. Potůček nepřeceňuje výjimečnost vztahů ve sledovaném období, velmi dobře upozorňuje např. na skutečnost, že s nástupem prezidenta Bushe vzrostl význam Německa v americké zahraniční politice, mnohdy i na úkor Velké Británie, a Potůček neopomněl zmínit ani některé dílčí spory, které ve sledovaném období mezi oběma zeměmi vznikly. Lze tedy přijmout Potůčkovy závěry, že výjimečnost vztahu mezi Velkou Británií a Spojenými státy v 80. letech se z velké míry opírala o nevídané porozumění mezi Margaret Thatcherovou a Ronaldem Reaganem v politické, ideologicko – filozofické i osobní rovině.

Autor ve své diplomové práci použil úctyhodný počet pramenů i sekundární literatury. Zpracovávat téma z tohoto časové období je o to náročnější, že řada pramenů nebyla zatím odtajněna. Potůčkovi se přesto podařilo využít pramenů umístěných na internetu a v kombinaci s dalšími zdroji vytvořit práci, která sice není příliš rozsáhlá, ale její význam spočívá v důkladné heuristice a následné precizní analýze.

Na závěr je ale potřeba Potůčkovi vytknout drobné stylistické nedostatky jeho práce (např. několikrát se opakující Eisenhower místo Eisenhower; chyby v citacích některých anglicky psaných děl apod.).

I přes mírné nedostatky vřele doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

Praha 22. 1. 2012

PhDr. Jan Koura